Nr. 14
6. april
2006
Kr. 26,00

ALT for damerne

Ny serie
SE MIN SMUKKE HAVE
Malene Birger
Thomas Uhrskov
Kille Enna

KVINDEN BAG AMOKKA
hun tjener pengene, manden er hjemmegående

PARFORHOLD
Lader du din mand styre økonomien?

ALLE TIDERS PÅSKEFROKOST

ALT for damernes KVINDELØB
25 år som Danmarks største

18 sider MODE GUIDE

FUND TIL PRISEN
– tøj, sko, tasker og makeup

UBD
5 701418 000020 14

1. Rachel maler glasskår til støv, så der kan laves perler af det. Hun er projektets controller i Ghana.
2 . Kvinden bruger en pizzaspatel til at fordele perleformene i den primitive ovn. De tomme forme bliver fyldt med glasstøv og udstyret med et stykke strå i hver hulning, så perlen får sit hul.
3. Sådan bor Krobo-kvinderne oftest. Men med perleprojektet får de mulighed for at forbedre deres levevilkår.
4. Perleproducenterne sammen med de hvide igangsættere: Fra højre Pernille Bülow, Katrine Bohn Ipsen, Pernilles søster Karen, der bare er på besøg, og yderst til venstre Evelyn Sivertsen.
5. De ghanesiske perleproducenter trækker perlerne på bomuldssnore og sælger dem på markedet. Farverne er meget stærke, og hver familie har sine helt egne farvekombinationer, der er blevet brugt i generationer.

Smykker med håb og historie

De smukke og unikke perlesmykker med rustikke og nærmest arkitektoniske udtryk gør meget mere end at pynte: De giver også et levebrød til enlige mødre i Ghana, og så giver de glas- og smykkekunstneren Pernille Bülow en god forretning – samt rigtig god global samvittighed.

AF TAU REBECCA MIKKELSEN. FOTO: TAU REBECCA MIKKELSEN OG JESPER LAMBÆK.

Det er lidt sjovt at tænke på, at perlerne i den kæde, man har om halsen eller i ens øreringe, engang har været en flaske i en afrikaners hånd eller et vindue i et ghanesisk hus eller en skål, et drikkeglas eller måske et syltetøjsglas, der er blevet tømt af en familie i Ghana.

En sådan historie er der i smykkerne fra Pernille Bülow. Den bornholmske glaspuster indledte forrige år et samarbejde med en gruppe kvinder fra Krobo-området i Ghana, som har en lang tradition for at lave perler af de glas og skår, de finder i området.

– Krobo-kvinderne har lavet perler i generationer og er fantastisk

Fortsættes næste side

6. Perleprojektet er blevet til i tæt samarbejde med Krobodan – en ghanesisk venskabsforening støttet af Danida. Her instruerer generalsekretær Joshua kvinderne, før dagens arbejde begynder.
7. Pernille Bülow i sit glaspusteri på Bornholm – nu går hendes virksomhed langt ud over de danske grænser.

Hver gang de fik mad, gemte de halvdelen til børnene derhjemme

Fortsat fra forrige side

dygtige. At fremstille perler er en hel videnskab og foregår i dag oftest industrielt. Men disse kvinder producerer perlerne manuelt og skaber således både smukke og helt unikke perler, forklarer Pernille Bülow.

Fremstillingen af perler foregår ved, at kvinderne knuser glasset mellem to sten – ligesom man malede korn før i tiden. Når glasset er blevet til fint støv, bliver det sigtet og tilsat farvepulver. Herefter hælder de støvet i lerforme med en masse små perlehuller og udstyrer hvert lille hul med et nøjagtigt afkortet strå, der sørger for, at perlen får sit hul i midten. Til sidst bliver formene sat ind i en stor lerovn, hvor det kasserede glas bliver smeltet om til smukke perler.

– Første gang jeg var ude for at møde Krobo'erne i en af deres landsbyer, var mit umiddelbare indtryk: Hjælp, hvor er de fattige, fortæller Pernille.

– De var beskidte og havde haft det samme tøj på i årevis, simpelthen fordi de ikke havde andet. Perlerne blev trukket på bomuldssnore, sådan som de havde gjort i generationer, og ting som låse, wirer eller elastik til smykkerne havde de aldrig set. Der var absolut ingen udvikling. Men perlerne var fantastiske.

Efter det første møde sendte Pernille forskellige farvepulvere til Krobo-kvinderne, som matchede det europæiske marked bedre end deres traditionelle pang-farver. Det førte til en række fine perleprøver, og hun begyndte at eksperimentere med egne design.

– Det tog virkelig lang tid at finde frem til de rigtige design. Jeg havde i forvejen arbejdet med indiske perler, som er fulde af glimmer og glitter og meget mere pussenussede. De ghanesiske perler er derimod mere rustikke, nærmest arkitektoniske i deres enkelthed. Men pludselig var den der, og så væltede ideerne bare frem, siger Pernille.

Kun enlige mødre

Samarbejdet med Krobo-kvinderne, der startede som en fascination af perlerne, har efterhånden udviklet sig til en blanding af produktion, forretning, udviklingshjælp og *fair trade*. Pernille leder projektet i tæt samarbejde med Evelyn Sivertsen, som er glaspuster hos Bülow Glas på 11. år, og Katrine Bohn Ipsen, der står for indkøb og markedsføring af smykkerne. Projektet er i høj grad også blevet til med hjælp fra den ghanesiske venskabsforening Krobodan, som er støttet af Danida. Krobodan har formidlet kontakten til kvinderne og ikke mindst hjulpet i forbindelse med kommunikationen og administrationen. Det var også Krobodan, der anbefalede danskerne kun at ansætte enlige mødre. I Ghana er det nemlig et stort problem med de mange enlige mødre. Kvinderne er ofte så fattige, at de ikke engang kan give deres børn mad nok. Børnene kommer derfor heller ikke i skole. Og uden penge eller uddannelse er børnenes fremtidsmuligheder yderst begrænsede.

Da Pernille, Katrine og Evelyn i april ankom til Ghana for at lave en workshop med 21 Krobo-kvinder, trådte de derfor også ind i en hel anden virkelighed end den, de var vant til i Danmark. Blandt disse ghanesere handlede tilværelsen ikke om, hvordan man ville leve livet. Men om hvordan man ville overleve.

– På workshoppen blev der sørget for frokost til kvinderne. Hver gang de fik mad, gemte de halvdelen til børnene derhjemme. De fik også en sodavand, og det så ud til at være noget helt særligt, for her gemte de også omhyggeligt børnenes del, fortæller Katrine Bohn Ipsen.

– De boede i huse lavet af blikplader, mudder og strå, og ifølge vores vestlige øjne kunne det næsten ikke blive værre. Men alligevel var humøret fantastisk, alle smilede og var fulde af entusiasme. Der var en hel anden næstekærlighed og et overskud, vi danskere slet ikke er vant til. De ghanesiske kvinders velvilje og energi omkring projektet var også altafgørende i startfasen. For intet var helt, som danskerne havde regnet med. De var draget af sted tungt læsset med værktøj, materialer, designmanualer og en stor pose penge. Velforberedte og veludrustede vidste de nøjagtigt, hvordan de skulle lære Krobo-kvinderne at starte en selvstændig smykke-produktion.

Spildte manualer

– Vi brugte fire intense måneder på at designe smykker, samle værktøjsbokse og udarbejde detaljerede, skriftlige designmanua-

Fortsættes næste side

8. Julia-broche med ghanesiske perler. 9. En Suzanna-halskæde. 10. Gabrielle-halskæde.

De skal tjene penge – og det skal vi også

Fortsat fra forrige side

ler. Vi havde fået at vide, at alle kvinderne kunne læse, og at de fleste talte engelsk, siger Katrine.

– Men det viste sig, at ingen talte engelsk, og at de fleste var analfabeter. Så alt arbejdet med manualerne var totalt spildt. Heldigvis blev de tre igangsættere også drevet af en kæmpe entusiasme og kastede sig helhjertet ud i at tegne og forklare om halskæders længder og perleskift.

– Men jeg må altså indrømme, at jeg blev noget overrasket, da jeg så gruppen første gang. Der var både dårligt seende, fysisk handikappede og udslidte kvinder. Det var ikke lige, hvad jeg havde forestillet mig. Men det viste sig jo, at de sagtens kunne – måske tog det lidt længere tid for nogle af dem at lære, men de lærte det alle sammen. Og alle kunne pludselig få et levebrød. Det var fedt!

Den gode forretning

Der er ingen tvivl om, at Pernille, Katrine og Evelyn brænder for projektet. De taler i munden på hinanden af bar iver, når de fortæller om turen til Ghana, og det har vist også været en af grundene til projektets store succes.

Uden den enorme entusiasme ville det måske ikke være lykkedes at lære 21, der aldrig har lært at læse, regne eller skrive, at måle og udregne længder på kæder og to grønne perler hver sjette gang osv. Men i løbet af 10 dage fik de tre bornholmere sat gang i 21 små selvstændige virksomheder, der to gange om ugen går hen til Krobodans kontor og omsætter deres smykker til kontanter.

– Det har været meget vigtigt for mig, at det her samarbejde skulle være en god forretning. De skal tjene penge – og det skal vi også. Jeg har også meget bevidst valgt, at kvinderne selv har skullet købe deres værktøj og de låse, wirer og så videre, der er brug for i produktionen. Det er deres produkter, som de så sælger til mig. Til en rigtig god pris, siger Pernille.

– Man har sådan lyst til bare at give dem det hele, for rent økonomisk betyder det jo ikke det store for mig. Men ved at gøre den enkelte kvinde ansvarlig for sin egen produktion og dermed sin egen indtjening, passer de pludselig meget godt på deres ting og holder nøje regnskab. Det siger erfaringen desværre, at de ikke gør i nær samme grad, når de får tingene foræret.

– Samtidig stiller det også kvinderne i en stærkere position, hvis vi en dag ikke kan samarbejde længere. De har fået lært en masse omkring det at fremstille smykker og skabe deres egen lille produktion. Og det vil de fortsat kunne tjene penge på, siger Pernille.

Nye projekter

Ud over at producere smykker har Krobo-kvinderne også lært meget om samarbejde og organisation. Kvinderne har oprettet solidaritetsgrupper med ca. tre personer i hver gruppe, som hjælper og støtter hinanden. Når Pernille, Katrine og Evelyn næste gang kommer til Ghana, vil der være en repræsentant fra hver gruppe med i den nye workshop, som så kan lære det nye videre til de andre i gruppen. Det er desuden meningen, at 20 nye kvinder skal sættes i gang med perleproduktionen, og flere af dem er allerede ved at blive lært op af de „gamle".

– Den største fornøjelse ved det her projekt er helt sikkert at få det til at fungere og se de helt fysiske forskelle, arbejdet gør for de her mennesker, siger Pernille.

– Gennem Rachel, vores controller, og ikke mindst gennem Joshua, som er generalsekretær for Krobodan, ved vi for eksempel, at alle børnene nu er kommet i skole. Vi har også hørt, at en af kvinderne har fået sin søn i mekanikerlære, og at en tredje har købt cement til at reparere sit hus. Der er sikkert også flere, der har fået sig en ny kjole. Og det har vist sig, at kvinderne virkelig er gode til at administrere deres penge, så de også får købt nye materialer til at lave flere smykker af.

Og heldigvis for det, for salget af smykkerne i Danmark går rigtig godt. Det ser faktisk ud til, at Pernille Bülow fremover kan give endnu flere ghanesiske kvinder en indtægt og derved muligheden for at skabe en bedre fremtid for dem selv og deres børn. Og uden selv at vide det har virksomheden Pernille Bülow således placeret sig på forreste række sammen med trendsætterne i modeverdenen, der nu insisterer på at producere mode med mening.

Smykkerne kan købes på www.pernillebulow.dk eller bestilles på tlf. 56 49 66 72. Yderligere oplysninger hos Pernille Bülow A/S: info@pernillebulow.dk